

ZPRAVODAJ

**PRACHATICKÉHO MUZEA
2/2011**

Program léto 2011

VÝSTAVY:

HLAVNÍ BUDOVA - Velké nám stí 13

- 15. 4. Životní pou svatého Jana Nepomuka Neumanna (nová stálá expozice)
- 3. 6. Poslední sbohem renesan ního velmože, Petr Vok z Rožmberka a vpád Pasovských (do 30. 12.)
- 3. 6. Rožmberská muzejní noc

ZÁME EK - Zlatá stezka 255

- 16. 6. Po átky lesního hospodá ství na Šumav - výstava k Mezinárodnímu roku les (do 30. 9.)
- 16. 6. Krásy jižních ech z pta í perspektivy - fotografie J. Dvo áka (do 30. 9.)

P EDNÁŠKY:

v p ednáškovém sále Prachatického muzea (vchod z Neumannovy ulice) od 17 hodin

- 7. 6. Poslední Rožmberkové jako eský a evropský fenomén - Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc., Historický ústav AV R Praha
- 21. 6. První finan ní ot es moderní doby - státní bankrot z jara 1811 v širších spole ensko-ekonomických souvislostech - PhDr. Jan Hájek, Csc., Historický ústav AV R Praha
- 28. 6. Kašperskohorská v tev Zlaté stezky - PhDr. František Kub , Prachatické muzeum a PhDr. Petr Zav el, J M eské Bud jovice

OSTATNÍ AKCE:

- 3. 6. Rožmberská muzejní noc
- 25. 6. Cyklus ukázek lidových emesel - Richard Vondrášek - kameník
- 19. 7. Krajinou Rožmberk kolem Netolic - akce pro D tský prázdninový pas

Nová expozice Životní pouť sv. Jana Nepomuka Neumanna

Prachatické muzeum zareagovalo na 200. výročí narození Jana Nepomuka Neumanna otevřením malé expozice v novaně prvním americkému svatému, prachatickému rodákovi. Scénář byl podřízen velmi malému prostoru, který se pro expozici podařilo získat.

Návštěvník se seznámí se základními etapami svatcova života, zhlédne i několik jeho osobních věcí. Textová část expozice vychází z citací úryvků Neumannových dopisů, ze vzpomínek jeho přátel i z dostupné literatury. Na malé ploše se tak podařilo představit život a dílo tohoto nejslavnějšího prachatického rodáka.

Expozice byla otevřena za účasti radního pro kulturu Jihočeského kraje Ing. Františka Štangla, netolického děkana P. Pavla Lišky a prachatického vikáře Josefa Sládky v pátek 15. dubna.

Náhled do nové expozice

Slavnostní otevření expozice

Relikviá

Relikviá , sbírkový p edm t z našeho depozitá e, je klášterní prací z 18. století a aktuáln je sou ástí nové expozice. Obecn se výrazem “klášterní práce” ozna uje r znorodý okruh devocionálií z rozmanitých materiál . Ozna ení zahrnuje záv sné plastické trojrozm rné obrazy, domácí oltá e a oltá íky, obrazy stojánkové, plastiky a montáže v zasklených sk í kách, pod sklen nými poklopy i v dutém skle, relikviá e, ostatkové kapsule, medailony na krk, svaté obrázky, votivní dárky, zdobené svíce i voskové sloupky. Termín klášterní práce vychází z toho, že tento druh výtvarného projevu vznikl v klášterním prost edí, kde býval vytvá en v dílnách eholníky, a p edevším eholnicemi. Výtvarná úrove t chto p edm t kolísá od um lecky cenných ru ních prací z drahocenných materiál až po tém filigránsky zpracované laciné, ale vizuáln efektní materiály nevalné estetické hodnoty. To však není podstatné, nebo klášterní práce m ly zcela jiné ur ení - byly výrazem zbožnosti a jejich nejvýrazn jším rysem je jejich asov náro ná výroba doprovázená zbožným rozjímáním.

Relikviá (schránka na relikvie, v níž jsou uloženy části těla nebo předměty nějakým způsobem související s Ježíšem Kristem) vystavený v nové expozici má podobu závěsného obrazu pod sklem v dřevěném zlatěm rámu. V centru je oválný voskový reliéf, zobrazující Zvěstování Panny Marie, který lemuje ozdobná stužka vyrobená z drátů a nití a svinutý kovový drát. Centrální motiv doplňují v různých rozích oválné miniatury (kolorované rytiny) zdobené opět textilními a kovovými stužkami a na kolek drobných relikvií se jmény svatých. Celé pozadí tvoří jakýsi ornament sestavený na textilním podkladu ze zdobných prvků z dracounů, drátů, z barevných skleněných korálek a sklíček, kovových filigránů, flitřů, umělých perel atd.

Miniatura zobrazující svatého Josefa s Pannou Marií a Ježíškem na cestě

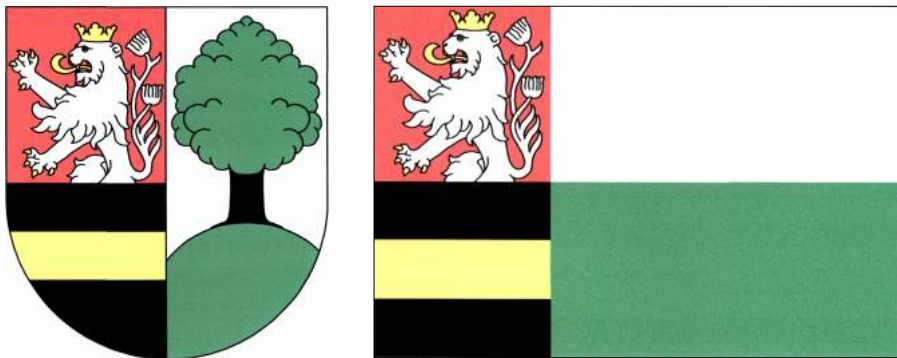

Relikvie se jmény svatých

Výrobky z okruhu klášterních prací i přes svou mnohdy spornou uměleckou hodnotu udivují pracností a péčí, s níž byly vyráběny, vynalézavostí, jež vedla ke kombinaci prvků nesourodé povahy, a dojmají zjevnou citovou angažovaností svých výrobců. Jejich výroba je v českých zemích zaniklou historickou kategorií. V zemích západní Evropy však jejich tradice přerušena nebyla, a to ani v ženských kláštřích, ani ve svetských domácnostech. Zájem ze strany veřejnosti, praktické návody, jak si vyrobit své “vlastní” klášterní práce, nabídka polotovárů v prodejnách s devocionáliemi nasvědčují tomu, že se tento druh převážně ženských “kutilských” prací rozvíjí i nadále.

Nové komunální symboly v okrese Prachatice - 2

Buk

Znak

Polcený štít. Vpravo červeně - černě dělený, nahoře vyrostající stříbrný korunovaný dvouocasý lev se zlatou zbrojí a jazykem, dole zlaté běvěno. V levém stříbrném poli na zeleném návrší buk přirozené barvy.

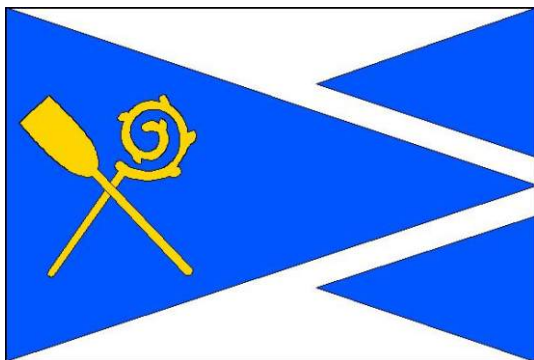
Vlajka

List tvoří červené kare nad stejným velkým červeně - žlutě - černě děleným polem a dva vodorovné pruhy, bílý a zelený. Z dolního okraje kare vyrostá bílý korunovaný dvouocasý lev se žlutou zbrojí a jazykem. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.

Husinec

Znak

Na modrém štítě pluje po stříbrné vodě směr doprava hnědý lun. Na levé straně stojí ve lnu hnědý oděný převozník s veslem v rukou a s kloboukem na hlavě. Při pravé straně stojí ve lnu doleva obrácený sv. Mikuláš, oblečený ve stříbrném spodním rouše a zlatém pluvciálu a se zlatou mitrou na hlavě. V levé ruce drží zlatou berlu, zdviženou pravou rukou tiší vlny. Datum udělení znaku není známo. Je dochován na pečeti z roku 1587.

Vlajka

Bílý list s modrým žerovným klínem s vrcholem na vlajčím okraji a dva vlajčími modrými klíny vycházejícími z první až páté a z osmé až dvanácté dvanáctiny vlajčího okraje. Strany klínů jsou rovnoběžné. V žerovném klínu kosmo vztyčené veslo, šikmo podložené berlou závitem k žerdí, obojí žluté. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Vlajku udělil ministru padesátému parlamentu ČR v roce 2005.

Zastavení s emesly

Kameník Richard Vondrášek 25. března na pražtickém náměstí

“Zastavení s emesly” je název cyklu, který muzeum připravilo pro zpestření svého programu na letošní sezonu. V jeho rámci budou emeslníci žijící v regionu názorně prezentovat svoji práci a své výrobky. Jako první předvedl svoji zručnost pan Richard Vondrášek, kameník z Bohumilic. Následovat budou v září ukázkou emesla ezbašského, košíkářského a v závěru roku “zavoní” emeslo pekařské. Celou akci názorně doprovázejí panely s texty a obrázky umístěné ve foyeru muzea, na kterých je znázorněn historický vývoj těchto emesel.

Starosti našich podniků

Milá mládeži česká, ulož zlaté sny své hluboko do babiny truhlice, vzdej se všech nadjí, že stanou se z tebe doktorem a profesorem, inženýrem a vice velcí páni; naproti tomu chop se hoblíku, kladiva, pilníku, pracuj, milá mládeži, pracuj v potu tváře a nezapomínej, že emeslo u nás má dosud zlaté dno.

Panu ministru nelíbí se tak zvané inteligentní proletáctví, jež každým rokem se zmáhá a z nich hoří líhne se ona vrstva lidí, již sami skrz na skrz otráveni, otravují jiné, cynikové, plní myšlének, ale s prázdnými kapsami i prázdnými žaludky, lidé, již přeekonavše stadium zoufalství, všemu se chechtají, všechno do bláta tahají a jimž celý svět se vším všudy není ničím než velikou satirou, obrovským paskvilem. Upřímně řečeno, nám inteligentní proletáři a proletářská inteligence v ošumělých kabátech, sešma haných botách, s ocelovým skřipcem na nose a papírovým límcem kolem krku také se nelíbí, jen že nevíme, je-li zvýšení školného tím pravým prostředkem, vyprázdnit školské lavice a odehnati od studia nepovolané. Zdá se nám, že tímto prostředkem talentovaným chudákům zavrou se brány ke kariéře, pro které touží a ze které nejen oni, nýbrž také společně prospěch má, ale za to že dokola otevrou se hlupákům, jichž tatínkům na tom nezáleží, platiti o 20 zl. na synáka ročně více i méně.

A což opravdu má potěbiti talentu pouze ten, kdo lépe chce nemocné, hájiti obviněné, uiti po v drahnoucí, jen ten, kdo cukr chce vařiti, stroje konstruovati a domy staviti? Což obchod a malý podnik mysl nevyžadují rovněž duševního nadání a peněz? Právě synkové zámožnějších rodičů neměli by odvracet se od emesla, naopak kosititi z nich na prospěch svůj i na hospodářský prospěch vlasti. Nezámožný vyvinec i kdyby byl sebe obratnější v oboru svém, kdyby sebe v tisícimlété zkušenosti, vždy jen stál samostatným se stane, nemá-li do zájmu aspoň nějakou, byskrovnou jen pomoc. A proletáři kupeletí a emeslníci horší jsou ještě než proletáři i inteligence.

Jest pravda, náš lid nevyzval se ještě z otrockého názoru, že práce přem povyšuje lovka na pána, kdežto každý, kdož ohání se žehličkou, knejpem nebo bozezem, náleží k těm “nižším”, k těm “sprostým”. Až donedávna mizerný písař byl v očích našeho lidu osobou tuze vzácnou, osobou, kterouž požívala ada těchto,

před nímž zvyklý byl kráti se, třeba by byl pítom zatínal písti. Jak dlouho tomu - ostatně dříve se to namnoze dosud - co zvykem bylo hroziti nedbalým ve škole synáčkům, že pjdou na emeslo! Jak šasten byl by nyní mnohý takový klouček, kdyby se stal poctivým mistrem ve svém mste ku, byl by se oženil, d m si koupil, byli by jej ud lali radním, ba dokonce snad jako lovka "pocvi eného" i purkmistrem. Tatík cht l však z n ho mítí st j co st j pan doktora, a tím se stalo, že chudák, jenž se studií kone n p ece sb hl, ale v letech pozd jších, kdy už nemohl si sednout za verpánek, píše nyní u obchodního soudu za 60 kr. denn , což sta í mu nejvyšš na dva teplé ob dy v týdnu.

Náš lid jinou ještě má chybu U n ho jest ideálem lidského št stí, domoci se n eho jistého. Uchází-li se ženich o n kterou dívku, táže se zpravidla otec: A co máte jistého? Kdyby to byl lov k sebe spo ádan jší, sebe piln jší a snaživ jší, tatík mu dceru nedá, nemá-li službu nebo cosi podobného "pod dekret". Dá ji rad ji kancelistovi s 500 zlatými, než agentovi, jenž zastupováním velikých firem vyd lá si do roka 5 - 6 tisíc. U nás každý pachtí se po "služb ", u nás za n kolik stovek ro n prodá lov k jinak dost inteligentní, ale pohodlný, samostatnost i zjevný hmotný prosp ch. U nás málokdo kliditi chce sám z vlastní poctivé práce, u nás spokojen každý, vyplatí-li mu každého prvního u n které kasy n kolik mizerných desítek.

A to naše "pohodlí", nedostatek iniciativy, nedostatek zdravého snaženství a smyslu pro volnos ve práci, je hlavn toho p í inou, že takové množství lidí u nás se pachtí po n jakém, jak zní fráse, "sebe skrovn jším, ale pevném postavení", kdežto obory, ve kterých se vyd lává a peníze hromadí, ponecháváme N mc m. Proto také tak rádi studujeme. Ale snad p ece jednou vyst ízlivíme z nezdravých t chto sm r v.

Onehdy etl jsem v novinách vedle sebe dva konkursy. V jednom vypsáno bylo místo okresního tajemníka, ve druhém místo policejního strážníka. Na tajemníkoví žádaly se t i státní zkoušky, na policajtoví zdravá prsa a aby um l íst a psát. P í tom bylo tajemníkoví vym ěno služné jen o 200 zl. v tší nežli strážníkoví, ale zato m l týž nároky na byt, uniformu a na dva páry bot ro n .

Zlatá Praha (1886), obrázkový asopis pro zábavu a pou ení

PUBLIKACE K ZAKOUPENÍ:

ZLATÁ STEZKA - Sborník Prachatického muzea

- ročník 12-13, 2006 (97,-K)

- ročník 14, 2007 (92,-K)

- ročník 15, 2008 (120,-K)

- ročník 16, 2009 (140,-K)

ZLATÁ STEZKA 1. Prachatice - státní hranice

- František Kub , Petr Zav el (280,-K)

ZLATÁ STEZKA 2. Vimperk - státní hranice

- František Kub , Petr Zav el (290,-K)

ZLATÁ STEZKA 3 Kašperské Hory - státní hranice

- František Kub , Petr Zav el (350,-K)

ZMIZELÉ PRACHATICE - P. Fencel, J. Koutná, F. Kub ,

J. A. Mager (249,-K)

P ÍB HY Z PLÁNÍ - Pavel Fencel, Jan Antonín Mager (40,-K)

KLOSTERMANNOVÉ NA ŠUMAV - Jan Antonín Mager, Pavel Fencel
(30,-K)

KAPLE PRACHATICKA POHLEDEM GENEALOGA - J. A. Mager
(65,-K)

KONTAKT:

Prachatické muzeum

Velké nám stí 13, 383 01 Prachatice

tel.: 388 311 419, fax: 388 316 652

E-mail: muzeum@prachatickemuzeum.cz

www.prachatickemuzeum.cz

Záme ek

Zlatá stezka 255, 383 01 Prachatice

tel.: 725 713 397

Jihočeský kraj

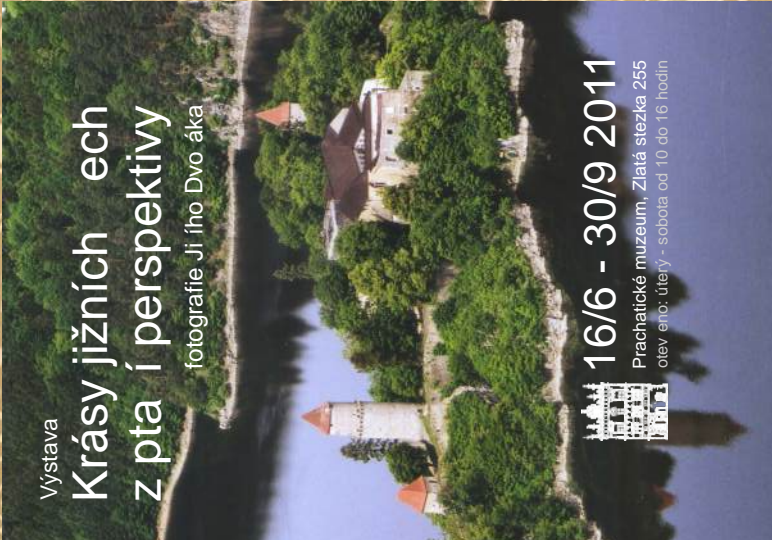
Zpravodaj Prachatického muzea

Grafické zpracování, tisk: Zdenka Oberfalcerová

Vydalo: Prachatické muzeum v roce 2011

Propaga ní tiskovina - neprodejné

Výstava
Krásy jižních ech
 z ptačí perspektivy
 fotografie Jiřího Dvořáka

16/6 - 30/9 2011
 Prachatické muzeum, Zlatá stezka 255
 otevřený: úterý - sobota od 10 do 16 hodin

ŽIVOTNÍ POU
SV. JANA NEPOMUKA NEUMANNA

stálá expozice - Prachatické muzeum, Velké náměstí 13

www.prachatickemuzeum.cz
 bylo poskytnuto za podpory Ministerstva Evropské unie z Evropského sociálního fondu pro rozvoj lidských zdrojů - investice do vaší budoucnosti

Titulní strana: 2247/78 Relikviá - klášterní práce z 18. století (detail)